

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **M. B.**, zastoupen Mgr. Petrem Vlachem, advokátem se sídlem náměstí Republiky 2, Plzeň proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Praze**, se sídlem Žitná 12, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 8. 2009, č. j. 11 Ca 7/2009 - 78.

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31. 8. 2009, č. j. 11 Ca 7/2009 – 78, se ve výroku II. a IV. **zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Městský soud v Praze ve výroku II. rozsudku ze dne 31. 8. 2009, č. j. 11 Ca 7/2009 - 78 zamítl žalobu v části, v níž se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení rozhodnutí finančního ředitelství ze dne 24. 11. 2008, č. j. 6576/08-1400-200796 a ze dne 17. 4. 2009, č. j. 2123/09-1400-200796. Prvním rozhodnutím finanční ředitelství zamítlo odvolání proti platebnímu výměru Finančního úřadu v Rakovníku (dále jen „finanční úřad“) ze dne 6. 3. 2008, č. j. 25762/08/069960/3436 o předepsání penále ve výši 720 Kč za pozdní úhradu daně z nemovitostí na rok 2005 a druhým zamítlo odvolání proti platebnímu výměru téhož finančního úřadu ze dne 26. 11. 2008, č. j. 101646/08/069960/3436 o předepsání úroku z prodlení ve výši 240 Kč za pozdní úhradu daně z nemovitostí na rok 2007. V odůvodnění rozsudku městský soud uvedl, že platební výměr na penále je deklaratorním rozhodnutím, kterým správce daně sděluje daňovému subjektu výši penále a náhradní lhůtu, které vycházejí ze zákona, případně ze zvláštního právního předpisu. Stěžovatel byl v prodlení v důsledku zaplacení daně z nemovitosti v nižší částce v roce 2005, neboť v jím podaném odvolání, a následně obecně i v žalobě, uvedl, jakým způsobem hradil v roce 2005 splátky daně z nemovitostí, ale neprokázal ani neosvědčil svá tvrzení, že neměl nedoplatky

na uvedené dani z předchozích zdaňovacích období. Naopak finanční ředitelství podrobně v odůvodnění napadeného rozhodnutí popsalo, že platba ze dne 31. 5. 2005 ve výši 1 654 Kč, byla zaúčtována správcem daně na částečnou úhradu nejstaršího nedoplatku na dani z nemovitostí, kterým byla čtvrtá splátka daně z nemovitostí za rok 2004 ve výši 1 655 Kč. Platbou ze dne 23. 8. 2005 ve výši 1 654 Kč byla uhrazena zbývající část čtvrté splátky daně z nemovitosti za rok 2004 a částečně první splátka daně z nemovitosti za rok 2005, splatná k datu 31. 5. 2005. Platbou ze dne 21. 10. 2005 ve výši 1 655 Kč byla uhrazena zbývající část prvé splátky daně z nemovitosti za rok 2005 a druhá splátka daně z nemovitosti za rok 2005, splatná ke dni 30. 6. 2005. Z platby ve výši 1 654 Kč ze dne 25. 11. 2005 byla uhrazena třetí splátka daně z nemovitosti za rok 2005, splatná ke dni 30. 9. 2005 a čtvrtá splátka daně z nemovitosti roku 2005, splatná ke dni 30. 11. 2005, byla uhrazena částečně platbou ze dne 31. 5. 2006 v částce 1 654 Kč a částečně platbou ze dne 15. 7. 2006. Správce daně tedy podle ust. § 59 odst. 5 zákona č. 337/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“) zcela oprávněně a v souladu se zákonem použil platby poukázané stěžovatelem na úhradu nejstarších nedoplatků na dani z nemovitosti, čímž nedošlo k uhrazení splátek daně z nemovitosti za rok 2005 ve lhůtách splatnosti. Vzhledem k pozdním úhradám splátek daně z nemovitosti za rok 2005 byl stěžovatel podle ust. § 63 odst. 2 zákona o správě daní a poplatků v prodlení s plněním své daňové povinnosti, a proto mu správce daně oprávněně sdělil platebním výměrem předpis daňového penále. V dané věci tudíž nedošlo napadeným rozhodnutím k porušení zákona o správě daní a poplatků. To platí i o důvodnosti žalobních námitek, které směřovaly proti rozhodnutí finančního ředitelství ze dne 17. 4. 2009. Také v odůvodnění tohoto rozhodnutí finanční ředitelství srozumitelně a jednoznačně uvedlo, že daň z nemovitostí za zdaňovací období roku 2007 nebyla uhrazena v zákonných termínech, a proto byl stěžovateli oprávněně podle ust. § 63 zákona o správě daní a poplatků předepsán úrok z prodlení. Dále městský soud zopakoval závěry uvedené v napadeném rozhodnutí a uvedl, že ani ve vztahu ke zdaňovacímu období roku 2007 stěžovatel žádnými skutkovými či právními argumenty nevyvrátil rozhodné skutečnosti uvedené finančním ředitelstvím. Z obsahu rozhodnutí i z korespondence předložené soudu stěžovatelem je totiž zřejmé, že platby na daň z nemovitosti, poukázané v tomto zdaňovacím období stěžovatelem, nemohly být pro existenci starších nedoplatků na téže dani z předchozích období použity na včasnou úhradu daňové povinnosti.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., ve které uvedl, že jej finanční úřad trvale a dlouhodobě poškozuje. Není řádně vedena evidence jeho plateb za daň z nemovitostí. Od těchto plateb byl bezdůvodně a nelogicky odečten přeplatek na jiné dani v částce 1 255,28 Kč a následně pak byly vymáhány nedoplatky na dani z nemovitosti a ještě jsou vyměřovány a vymáhány penále. Toto městský soud v napadeném rozsudku neřeší. Úředníci finančního orgánu budou nadále požadovat neoprávněně částky, poškozovat občana v tísni, který vzhledem ke své špatné sociální situaci nemá možnost je uhradit. Napadený rozsudek je podle stěžovatele v rozporu s čl. 6 odst. Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Městský soud opomenul ust. § 56 zákona o správě daní a poplatků. Proto stěžovatel navrhl zrušení napadeného rozsudku a také zrušení rozhodnutí finančního ředitelství ze dnů 24. 11. 2008, 2. 2. 2009, 17. 4. 2009 a 26. 5. 2009.

V podání označeném „Upřesnění kasační stížnosti“ stěžovatel uvedl, že finanční ředitelství dne 24. 11. 2008 zamítlo jeho odvolání a tím potvrdilo správnost platebního výměru na daňové penále na daň z nemovitostí za zdaňovací období roku 2005, ačkoli v uvedeném platebním výměru byla tato daň nesprávně stanovena, neboť finanční úřad neodpočetl od základu daně daňový přeplatek ve výši 1 255 Kč. Dále stěžovatel namítal, že finanční ředitelství rozhodnutím ze dne 17. 4. 2009 zamítlo jeho odvolání a tím potvrdilo správnost výměru na úrok z prodlení se zaplacením daně z nemovitostí za zdaňovací období roku 2007, ačkoli stěžovatel v prodlení se zaplacením daně nebyl a stav, který se jako prodlení mohl jevit, byl způsobený výše popsaným nesprávným odpočtením částky 1 255 Kč jako daňového přeplatku v roce 1998. Městský soud pak nesprávně posoudil existenci daňových nedoplatků na dani z nemovitosti, neboť se nezabýval prověřením správnosti údajů o platbách daně z nemovitosti zpětně od roku 1998, ve kterém mohlo dojít k chybě správce daně, která se projevovala v dalších zdaňovacích obdobích a v jejímž důsledku došlo k nesprávnému vyměření daňového penále a úroku z prodlení. Tím, že městský soud nezrušil nesprávná rozhodnutí finančního ředitelství, zkrátil stěžovatele na subjektivních právech, zejména na právu na spravedlivý proces. Ze shora uvedených důvodů stěžovatel navrhl zrušení výroku II. napadeného rozsudku a vrácení věci městskému soudu k dalšímu řízení.

Finanční ředitelství ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázalo na svá vyjádření k žalobě a na argumentaci uvedenou městským soudem v napadeném rozsudku, plně se ztotožnilo se způsobem vypořádání žalobních důvodů a navrhlo zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud především posuzoval, zda byla kasační stížnost podána v zákonné lhůtě. Napadený rozsudek byl stěžovateli doručen dne 9. 9. 2009 a podáním předaným k poštovní přepravě dne 12. 9. 2009 stěžovatel požádal městský soud o prodloužení lhůty k podání kasační stížnosti a o přidělení právního zástupce ke splnění podmínky pro řízení o kasační stížnosti. Poté stěžovatel podal kasační stížnost dne 9. 11. 2009 k poštovní přepravě. Žádost o ustanovení zástupce městský soud zamítl usnesením ze dne 5. 11. 2009, které bylo stěžovateli doručeno dne 26. 11. 2009. Jelikož po dobu od podání žádosti o ustanovení zástupce do právní moci rozhodnutí o ní neběžela lhůta pro podání kasační stížnosti (§ 35 odst. 8 věta poslední s. ř. s.), nebyla v daném případě kasační stížnost podána opožděně.

Stěžovatel se sice podanou kasační stížnosti domáhal zrušení napadeného rozsudku v celém rozsahu, ale v jejím doplnění upřesnil, že se domáhá zrušení pouze výroku II., přičemž jak kasační stížnost, tak i její doplnění obsahuje pouze argumentaci vztahující se k výroku II.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Jak vyplývá z obsahu

kasační stížnosti nepřezkoumatelnost spočívá podle stěžovatele v tom, že se městský soud nevypořádal s jeho žalobními námitkami.

Jedním z principů představujícím součást práva na řádný proces, je i povinnost soudů své rozsudky odůvodnit (srovnej např. nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94 a ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97; všechna citovaná rozhodnutí Ústavního soudu dostupná na http://nalus.usoud.cz). Ve správním soudnictví nachází tato zásada vyjádření v ust. § 54 odst. 2 s. ř. s. Z odůvodnění rozsudku musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Pokud by tomu tak nebylo, rozhodnutí by bylo nepřezkoumatelné, protože by nedávalo dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle a způsobem porušujícím ústavně zaručené právo na spravedlivý proces. Odůvodnění rozhodnutí, z něhož nelze zjistit, jakým způsobem postupoval soud při posuzování rozhodné skutečnosti, nevyhovuje zákonným požadavkům kladeným na obsah odůvodnění a v konečném důsledku takové rozhodnutí zasahuje do základních práv účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena. Soudy jsou povinny svá rozhodnutí řádně odůvodnit a rovněž jsou povinny vysvětlit, proč se určitou námitkou účastníka řízení nezabývaly. Pokud tak nepostupují, porušují právo na spravedlivý proces garantované čl. 36 odst. 1 Listiny (srovnej nálezy Ústavního soudu ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06 a ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08).

Také Nejvyšší správní soud ve svých rozsudcích vyslovil, že není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského (městského) soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za nedůvodné nebo vyvrácené, je takové rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na íž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publikován pod č. 689/2005 Sb. NSS a ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 – 52, dostupný na www.nssoud.cz)

Předmětem soudního přezkumu byla v daném případě rozhodnutí, jimiž finanční ředitelství zamítlo odvolání stěžovatele proti platebním výměrům, jimiž mu byl sdělen předpis daňového penále na dani z nemovitostí za zdaňovací období roku 2005, resp. úrok z prodlení za zdaňovací období roku 2007. V žalobě stěžovatel namítal, že žádné nedoplatky na dani z nemovitostí neměl a dále poukázal na rozhodnutí finančního úřadu ze dne 26. 10. 1998 o přeplatku na dani z nemovitosti s tím, že tento přeplatek mu nebyl vrácen. V rozšíření žaloby ze dne 30. 4. 2009 pak ve vztahu ke zdaňovacímu období roku 2007 uvedl, že v odvolání proti platebnímu výměru doložil řádnou úhradu daňové povinnosti, že část jeho platby byla použita na úhradu blíže neuvedeného penále a že rozhodnutí finančního ředitelství neřeší platby před rokem 2007.

Městský soud se v odůvodnění napadeného rozsudku se vypořádal s těmito žalobními námitkami tak, že v podstatě pouze zopakoval závěry finančního ředitelství a konstatoval, že stěžovatel nijak neprokázal, že skutečnosti popsané v napadených rozhodnutích vycházejí z nesprávných rozhodných skutečností nebo že nejsou pravdivé.

Vycházel přitom z toho, že stěžovatel byl v letech 2004 až 2008 v prodlení s úhradou daně z nemovitostí, jako by se jednalo o nespornou skutečnost přesto, že se jedná o otázku naprosto zásadního významu. Za dostatečné odůvodnění tohoto závěru nelze pokládat zcela nekonkrétní konstatování, že stěžovatel byl v prodlení *„v důsledku zaplacení daně z nemovitosti v nižší částce v roce 2005, neboť v jím podaném odvolání a následně obecně i v žalobě uvedl, jakým způsobem hradil v roce 2005 splátky daně z nemovitostí.“* a že z *„obsahu rozhodnutí i korespondence předkládané soudu žalobcem je totiž zřejmé, že platby na daň z nemovitosti (...) nemohly být pro existenci starších nedoplatků na téže dani z předchozích období použity na včasnou úhradu daňové povinnosti“*

Převzal – li městský soud bez dalšího závěr finančního ředitelství obsažený v napadených správních rozhodnutích, že stěžovatel byl v prodlení s úhradou daně z nemovitostí, nelze přehlédnout, že ani finanční ředitelství se s touto otázkou dostatečně nevypořádalo. V odůvodnění svých rozhodnutí totiž v této souvislosti vždy zmínilo pouze poslední splátku v předchozím zdaňovacím období (rok 2004, resp. 2006) s tím, že první splátka ve zdaňovacích obdobích roku 2005, resp. 2007, byla částečně použita právě na úhradu doplatku poslední splátky z předchozího zdaňovacího období. Z tohoto odůvodnění však není zřejmé, jakým způsobem došlo k tomu, že stěžovatel byl v prodlení, tzn. kterou splátku daně poprvé v zákonném termínu nezaplatil. Stěžovateli tak bylo v podstatě znemožněno závěry finančního ředitelství zpochybnit, a proto se jeho argumentace v žalobě, že splnění daňové povinnosti doložil a že finanční ředitelství vůbec neřešilo starší platby daně, jeví jako zcela logická.

V této souvislosti je třeba poukázat na to, že z přehledu všech předpisů a plateb k dani z nemovitostí, který je součástí správního spisu a který finanční úřad zaslal stěžovateli jako přílohu k dopisu č. j. 94664/05/069960/1817, vyplývá, že stěžovatel v roce 2003 zaplatil na dani z nemovitostí celkem 9 926 Kč (dne 28. 3. 2003 částku 1 654 Kč, 5. 5. 2003 částku 1 655 Kč, 9. 6. 2003 částku 1 654 Kč, 2. 10. 2003 částku 1 654 Kč, 17. 10. 2003 částku 1 654 Kč, 12. 11. 2003 částku 1 655 Kč), v roce 2004 pak celkem 6 617 Kč (tři splátky po 1 654 Kč; jedna splátka ve výši 1 655 Kč) a stejným způsobem daň uhradil i v roce 2005 (tj. celkem 6 617 Kč ve čtyřech splátkách. Je tedy zřejmé, že v roce 2003 uhradil stěžovatel na dani z nemovitostí o cca 3 300 Kč více než v jiných zdaňovacích obdobích a že v letech 2004 a 2005 uhradil daň ve čtyřech splátkách v souladu s daňovým přiznáním. Těmito skutečnostmi se nezabývalo ani finanční ředitelství v napadených rozhodnutích, ani následně městský soud.

Vzhledem k tomu, že městský soud v napadeném rozsudku dostatečně neodůvodnil závěr, že stěžovatel byl s úhradou daně z nemovitostí v prodlení, a proto mu byla v souladu se zákonem sděleno penále a úrok z prodlení, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Dále je třeba poukázat na to, že městský soud vůbec nereagoval na argumentaci stěžovatele, který v žalobě poukázal na rozhodnutí o přeplatku na dani z nemovitostí ze dne 26. 10. 1998 a na to, že mu přeplatek dosud nebyl vrácen. To, že se městský soud nevypořádal s jednou se žalobních námitek, je dalším důvodem pro závěr o nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

(srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, publikován pod č. 787/2006 Sb. NSS).

Vzhledem k závěru o nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku se Nejvyšší správní soud věcně nezabýval dalšími stížními námitkami.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud zrušil výrok II. a něm závislý výrok IV. napadeného rozsudku (§ 109 odst. 2 s. ř. s.) a věc v tomto rozsahu vrátil městskému soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s.

V dalším řízení je městský soud vázán právním názorem, který je vysloven v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. srpna 2010

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu